

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
21.02.2019

Зеленодольск
шәһәре

КАРАР
№ 426

«Зеленодольск муниципаль
районында 2019 елда юл хәрәкәте
иминлеген арттыру» максатчан
программасын раслау турында

2019 елга «Татарстан Республикасында юл хәрәкәте иминлеген арттыру» республика максатчан программасы нигезендә Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитеты

КАРАР БИРӘ:

1. «Зеленодольск муниципаль районында 2019 елда юл хәрәкәте иминлеген арттыру» максатчан программасын расларга

2. ЯУМР Советы Аппаратының жәмәгатьчелек һәм ММЧ белән элемтә бүлеге башлыгы Д.С. Анисимовка әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>) һәм Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре порталы составында Зеленодольск муниципаль районы сайтында (<http://zelenodolsk.tatarstan.ru>) «Интернет» мәгълүмати-телекоммуникация челтәрендә урнаштырырга.

3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Зеленодольск муниципаль районының Юл хәрәкәте куркынычсызлыгы комиссиясе рәисенә йөкләргә.

Житәкче

Д. А. Сапожников

Килешенде:
Зеленодольск шәһәре һәм Зеленодольск
районы буенча ЮХИДИ бүлеге
житәкчесе
һәм Зеленодольск районы,
полиция подполковнигы:

_____Идиятуллин Р. И.

Мөһер урыны

РАСЛЫЙМ:

Зеленодольск муниципаль районы
Башкарма комитеты житәкчесе

_____ Д.А. Сапожников

Мөһер урыны

ПРОГРАММА
«2019 ЕЛГА ЗЕЛЕНОДОЛЬСК МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНДА
ЮЛ КУРКЫНЫЧСЫЗЛЫГЫН АРТТЫРУ»

Зеленодольск 2019 ел

Кушымта
Зеленодольск муниципаль
районы Башкарма комитеты
карарына
21.02.2019 ел. №426

ПРОГРАММА
«2019 ЕЛГА ЗЕЛЕНОДОЛЬСК МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНДА
ЮЛ КУРКЫНЫЧСЫЗЛЫГЫН АРТТЫРУ»

ПАСПОРТ
«2019 ЕЛГА ЗЕЛЕНОДОЛЬСК МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНДА ЮЛ
ХӘРӘКӘТЕ КУРКЫНЫЧСЫЗЛЫГЫН АРТТЫРУ» ПРОГРАММАСЫ

Программаның исеме	«2019 елга Зеленодольск муниципаль районында юл хәрәкәте иминлеген арттыру» программасы (алга таба-Программа)
Программа эшләү өчен нигез	- Россия Федерациясе Президентының «Юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү буенча өстәмә чаралар турында» 1998 ел, 15 июнь, 711 нче Указы»; - Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «2013-2020 елларда юл хәрәкәте иминлеген арттыру «федераль максатчан программасы турында» 2013 елның 3 октябрэндәге 864 номерлы карары»; - Татарстан Республикасы Президентының «Татарстан Республикасында юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү чаралары турында» 2014 елның 6 декабрэндәге ПУ-1115 номерлы Указы»
Программаның Заказчысы	Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитеты
Программаның Координаторы	«ЯУМР төзелеш һәм инфраструктура үсеше департаменты» МБУ
Программаны төп эшләүче	«ЯУМР төзелеш һәм инфраструктура үсеше Департаменты» МБУ, РФ Эчке эшләр министрлыгының Зеленодольск шәһәре һәм районы буенча ЮХИДИ бүлеге.
Программаның максатлары һәм	Программаның максаты булып юл - транспорт һәлакәтләре нәтижәсендә һәлак булучылар санын (алга таба-юл-

<p>бурычлары</p>	<p>транспорт һәләкәтләре), шул исәптән балалар санын, 2019 ел ахырына, 2012 елның шул ук күрсәткече белән чагыштырганда, 24 кешегә (6 кешегә) киметү тора.</p> <p>Программаның бурычлары түбәндәгеләр:</p> <ul style="list-style-type: none"> - юл хәрәкәте өлкәсендә хокук бозуларга карата тискәре мөнәсәбәт формалаштыручы пропаганда системасын булдыру һәм машина йөртү культурасын арттыру; - балаларда юлларда үз-үзенә тоту күнекмәләрен формалаштыру; - юл хәрәкәтендә катнашучыларның үз-үзләрен тотышын кискәтү;
<p>Иң мөһим күрсәткечләр һәм Индикаторлары</p>	<p>Программаның мөһим күрсәткече булып юл-транспорт һәләкәтләре нәтижәсендә һәлак булучылар санын киметү тора.</p> <p>Программаның мөһим индикаторлары булып тора:</p> <ul style="list-style-type: none"> - юл-транспорт һәләкәтләрендә һәлак булган кешеләр, шул исәптән балалар саны; - социаль хәвеф-хәтәрнең әһәмияте (юл-транспорт һәләкәтләрендә һәлак булган затлар саны 100 мең кешегә); - транспорт хәвеф-хәтәрнең әһәмияте (юл-транспорт һәләкәтләрендә һәлак булган кешеләр саны, 10 мең транспорт чарасына); - нәтижәләр авырлыгының әһәмияте (юл-транспорт һәләкәтләрендә һәлак булган затлар саны, 100 зыян күрүчегә)
<p>Программаны тормышка ашыру сроклары</p>	<p>Программа 2019 елга исәпләнгән</p>
<p>Күләме һәм финанслау чыганаclarы</p>	<p>Программа чараларын Яшел Үзән муниципаль районы бюджетыннан финанслау күләме 18,7 млн. сум, гамәлдәге муниципаль программаларны, муниципаль юл фонды акчаларының калган өлешен тормышка ашыру кысаларында, шулай ук агымдагы эш кысаларында, тәшкит итә</p>
<p>Программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижәләре</p>	<p>Программа чараларын гамәлгә ашыру, 2019 ел ахырына, 2012 елның шул ук күрсәткечләре белән чагыштырганда, мөмкинлек бирәчәк:</p> <ul style="list-style-type: none"> - юл-транспорт һәләкәтләре нәтижәсендә һәлак булучылар, шул исәптән балалар санын 24 кешегә кадәр киметү (7 кешегә);

	<ul style="list-style-type: none"> - социаль рискны (юл-транспорт һәләкәтләрендә һәләк булган затлар саны) 100 мең кешедән 11,4 кешегә кадәр киметергә; - транспорт куркынычын (юл-транспорт һәләкәтләрендә һәләк булган затлар саны) 10 мең транспорт чараларына 5,3 кеше дәрәжәсенә кадәр киметергә; - Балаларның 1 балага кадәр үлүен киметергә.
--	--

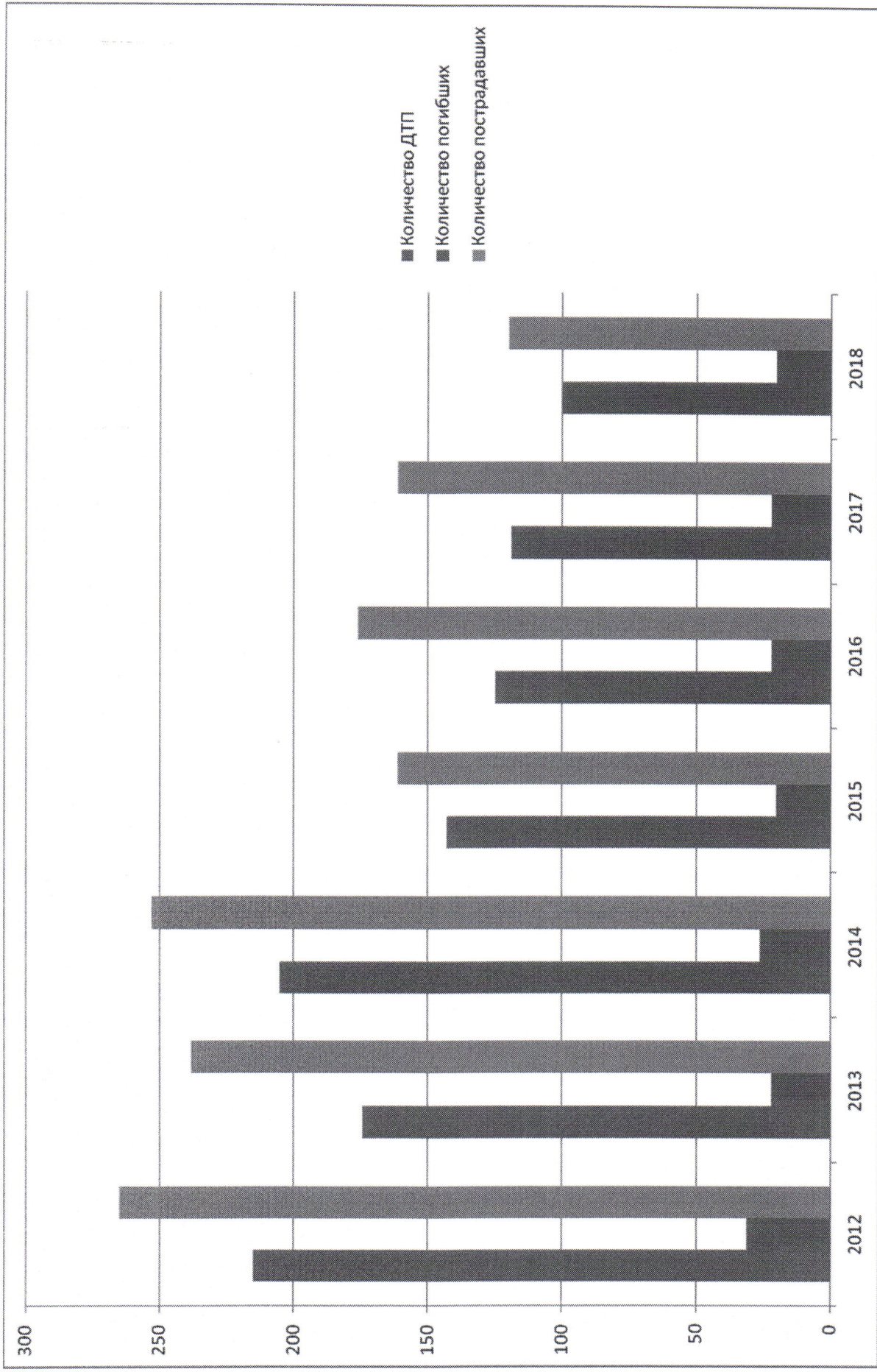
I. ПРОГРАММА ЮНӘЛДЕРЕЛГӘН ПРОБЛЕМАНЫҢ ХАРАКТЕРИСТИКАСЫ

Юл хәрәкәте иминлеге-дәүләтнең иң мөһим социаль-иқтисади һәм демографик бурычларының берсе. Автомобиль транспортында һәләкәтләр зур матди һәм мораль зыян китерә. Юл-транспорт травматизмы эшкә яраклы кешеләрне житештерү өлкәсеннән чыгаруга китерә.

Автомобиль транспортына бәйле аварияләр проблемасы соңгы унъеллыкта жәмгыятьнең юл-транспорт инфраструктурасы ихтыяжларына Куркынычсыз юл хәрәкәтенә туры килмәү, юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү системасының нәтижәле эшләмәве һәм юл хәрәкәтендә катнашучыларның бик түбән дисциплинасы белән бәйле рәвештә аеруча кискенләште.

«2013 - 2020 елларда юл хәрәкәте иминлеген арттыру» федераль максатчан программасы гамәлдә булган алты ел эчендә «Зеленодольск муниципаль районы» муниципаль берәмлегендә 866 юл-транспорт һәләкәте булган, аларда 132 кеше һәләк булган һәм 1109 кеше төрле дәрәжәдәге яраланган.

Зеленодольск муниципаль районында юллардагы һәләкәтләр иң житди социаль-иқтисади проблемаларның берсе булып тора. Зеленодольск районы территориясендә ДТП нәтижәсендә һәләк булган һәм яраланган юл-транспорт һәләкәтләре саны түбәнрәк.

Программа күрсәткечләренә ирешүнең фаразланган динамикасы нигезендә 2019 ел ахырына юл-транспорт һәлакәтләре вакытында һәлак булучылар саны 7 кешегә кимер дип көтелә (2012 ел белән чагыштырганда).

Башкарма хакимият органнары, шулай ук башка дәүләт хезмәтләре тарафыннан аварияләрне киметү буенча күрелә торган чаралар Зеленодольск муниципаль районы территориясендә программа чараларының иң мөһим күрсәткечен һәм нәтижәләгән яхшыртуга ирешергә мөмкинлек бирде: шулай ук юл-транспорт һәлакәтләре нәтижәсендә һәлак булган затлар, шул исәптән балалар саны кимү дә көтелә.

Зеленодольск муниципаль районы муниципаль берәмлегендә авариялелек югары дәрәжәдәгә сәбәпләрен билгеләүче төп факторларны кертергә кирәк:

- юл хәрәкәтендә катнашучыларның юл хәрәкәте иминлеге таләпләренә битарафлыгы, жәмгыять тарафыннан чараларны аңлау һәм ярдәм итү житмәү, машина йөртүчеләрнең юл хәлен бәяләүдә ялгышлыкларга китерә торган әзерлек дәрәжәсе житәрлек дәрәжәдә булмау, транспорт чаралары белән идарә иткәндә тәртипсезлек, игътибарсызлык һәм игътибарсызлык;

- юл хәрәкәте куркынычсызлыгы чараларын техник яктан тәмин итүнең житешсезлекләре, беренче чиратта-юл хужалыгы, транспорт чаралары, юл хәрәкәтен оештыру чараларының юл-транспорт һәлакәтләренә соң ачыклануына китерә торган заманча таләпләргә туры килмәве.

2012 елда Зеленодольск муниципаль районы территориясендә барлыгы 215 юл-транспорт һәлакәте теркәлгән, нәтижәдә 31 кеше үлгән, 265 кеше яраланган. 2018 ел белән чагыштырганда юл-транспорт һәлакәтләре нәтижәсендә һәлак булучылар саны 35 процентка кимегән, юл-транспорт һәлакәтләре саны-54 процентка, яралылар-55 процентка кимегән.

Соңгы елларда автомобиль транспорты санының тиз артуы һәм юл хәрәкәтенә яңа машина йөртүчеләрне һәм транспорт йөртүчеләрне күпләп кертү юл хәрәкәте шартларының характеристикаларын һәм катлаулануын сизелерлек үзгәртте.

Шулай итеп, программаны эшләү һәм тормышка ашыру кирәклегә түбәндәгә сәбәпләргә бәйле:

- проблеманың социаль-икътисадый кискенлеге;
- проблеманың тармакара һәм ведомствоара характеры;
- Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары, Яшел Үзән муниципаль районы башкарма хакимияте органнарын проблеманы хәл итүгә жәлеп итү зарурилыгы.

Программа-максатчан методны куллану тормышка ашырырга мөмкинлек бирәчәк:

- юл-транспорт һәлакәтләренә килеп чыгу сәбәпләрен тикшергәндә фәнни потенциалны үстерү һәм куллану, шулай ук юл-транспорт һәлакәтләрен профилактикалауның һәм аларның авыр нәтижәләрен киметүнең төп һәм өстенлекле юнәлешләрен формалаштыру;

- юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү өлкәсендә республика башкарма хакимият органнары һәм Зеленодольск муниципаль районы муниципаль берәмлеге башкарма хакимияте органнары эшчәнлеген координацияләү;

- зыян күрүчелэр белән булган юл-транспорт һәләкәтләренең санын киметүче чаралар комплексын тормышка ашыру, шул исәптән профилактик характерда булган юл-транспорт һәләкәтләре санын һәм юл-транспорт һәләкәтләре нәтижәсендә һәлак булучылар санын киметүче чаралар комплексын тормышка ашыру.

Зеленодольск муниципаль районында юл-транспорт һәләкәтендә булган проблемаларны хәл итү өчен программа-максатчан методны куллануны дәвам итү тупланган потенциалны саклап калу һәм юл-транспорт һәләкәтләре нәтижәсендә һәлак булучылар санын киметүгә генә түгел, алдагы елларга юл-транспорт травматизмын киметүнең стратегик максатларына ирешү өчен алшартлар булдырырга да мөмкинлек бирерчәк.

Программаны гамәлгә ашыру барышында карала:

- программаның төп башкаручылары функцияләрен, вәкаләтләрен һәм жаваплылыгын анык бүлү нигезендә идарә итүнең нәтижәле системасын булдыру;

- Программа чараларының үтәлеш барышын мониторинглау, даими анализ, индикаторлар һәм күрсәткечләрне квартал саен рейтинглау, шулай ук чаралар.

II. ПРОГРАММАНЫҢ ТӨП МАКСАТЛАРЫ, БУРЫЧЛАРЫ ҺӘМ ЧАРАЛАРЫ ИСЕМЛЕГЕ

Программаның максаты-юл-транспорт һәләкәтләре нәтижәсендә һәлак булучылар санын, шул исәптән 2019 ел ахырына кадәр, 2012 ел белән чагыштырганда, 24 кешегә (7 кешегә) киметү.

Әлеге максатка ирешү юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү буенча бер-берсен тулыландыра торган өстенлекле бурычларны билгеләүгә системалы якын килүне күздә тотат:

- юл хәрәкәте өлкәсендә хокук бозуларга карата тискәре мөнәсәбәт формалаштыру максатында халыкка пропаганда йогынтысы системасын булдыру;

- балаларда юлларда үз-үзенә тоту күнекмәләрен формалаштыру;

- машина йөртү культурасын күтәрү;

- балаларның юл-транспорт имгәнүләрен киметү.

Программаның максатына ирешүне бәяләү түбәндәге индикаторларны һәм күрсәткечләрне кулланып гамәлгә ашырыла:

- юл-транспорт һәләкәтләрендә һәлак булган кешеләр, шул исәптән балалар саны;

- социаль хәвеф-хәтәрнең әһәмияте (юл-транспорт һәләкәтләрендә һәлак булган затлар саны 100 мең кешегә);

- транспорт хәвеф-хәтәренең әһәмияте (юл-транспорт һәләкәтләрендә һәлак булган кешеләр саны, 10 мең транспорт чарасына);

Программаны гамәлгә ашыру кысаларында хокукый аң дәрәжәсен күтәрүгә һәм юл хәрәкәтендә катнашучыларның куркыныч тәртибен кискәтүгә юнәлдерелгән чаралар исемлеге каралган. Әлеге юнәлештәге эшчәнлек

халыкны, шул исәптән балаларны һәм яшүсмерләргә укуның нәтижәле методларын, юлларда куркынычсызлык кагыйдәләре кертү буенча мәғлүмәт-пропаганда кампанияләре ярдәмендә юл хәрәкәте иминлеге проблемасы турында жәмәгәтчелек фикерен формалаштыруны күздә тотта. Чаралар кысаларында массакуләм мәғлүмәт чараларын кулланып профилактик чаралар комплексын гамәлгә ашыру күздә тотыла: юл хәрәкәте иминлеге мәсьәләләре буенча халыкны юл хәрәкәте кагыйдәләренә өйрәтү, табибка кадәр беренче ярдәм күрсәтү методларына һәм юл хәрәкәтенә Хокук мәсьәләләре, реклама һәм мәғлүмәт-пропаганда характерындагы даими радио-һәм телетапшыруларны оештыру. Жәмәгәтчелек фикерен формалаштыру һәм юл хәрәкәте кагыйдәләрен үтәү буенча махсус пропаганда кампанияләрен массакуләм мәғлүмәт чараларын кулланып оештыру һәм үткәрү күздә тотыла. Бу кампанияләр контроль-күзәтчелек органнары эшчәнлеге белән координацияләнергә һәм юл хәрәкәтендә катнашучыларның үз-үзләрен тотышына максатчан күзәтү белән беркетелергә тиеш.

Юл хәрәкәтендә иң якланмаган катнашучыларга аерым игътибар бирелә. Программада каралган:

- балаларны һәм яшүсмерләргә юлларда һәм урамнарда куркынычсыз тәртипкә өйрәтү һәм тәрбияләү системасын үстерү;

- юлларда һәм урамнарда куркынычсыз тәртип урнаштыру программаларын эшләү балаларны һәм укучыларны юл хәрәкәте кагыйдәләренә өйрәтү һәм гамәлгә кертү.

Балалар өчен чаралар эшләү аларның юл-транспорт һәлакәтләренә элэгү куркынычын киметүгә юнәлдерелгән.

Программада шулай ук Зеленодольск муниципаль районы муниципаль берәмлегендә транспорт чаралары һәм жәяүлеләр хәрәкәтен оештыруны камилләштерүгә, транспорт чаралары һәм жәяүлеләргә хәрәкәт шартларын яхшыртуга, юл-транспорт һәлакәтләргә килеп чыгуына юл шартларының йогынтысын киметүгә юнәлдерелгән оештыру-планлаштыру һәм инженерлык чаралары каралган.

Программаны тормышка ашыру вакыты - 2019 ел.

Төп чаралар, нәтижәләргә бәяләү индикаторлары, шулай ук финанслау күләмнәре программага кушымтада күрсәтелгән.

III. ПРОГРАММАНЫ РЕСУРСЛАР БЕЛӘН ТӘЭМИН ИТҮ НИГЕЗЛӘУ

Программаны ресурслар белән тәэмин итүне планлаштырганда, «Яшел Үзән муниципаль районы» муниципаль берәмлегенә финанслар-бюджет өлкәсендәге реаль вәзгыять, аварияләргә торышы, юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү проблемасының югары икътисадый һәм социаль-демографик әһәмияте исәпкә алынды.

«Зеленодольск муниципаль районы» муниципаль берәмлеге бюджетыннан Программа чараларын финанслау күләме гамәлдәге муниципаль программаларны, муниципаль юл фонды акчаларының калган өлешен тормышка ашыру кысаларында, шулай ук агымдагы эш кысаларында каралган.

IV. ПРОГРАММАНЫ ТОРМЫШКА АШЫРУ МЕХАНИЗМЫ

Программаны тормышка ашыру механизмы Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары, Зеленодольск муниципаль районы жирле үзидарә органнары һәм оешмалар, шул исәптән ижтимагый оешмалар партнерлыгы, шулай ук программаның барлык башкаручылары вәкаләтләренән төгәл бүленеше һәм җаваплылыгы принципларына нигезләнә.

Программа «2014-2020 елларга Татарстан Республикасында юл хәрәкәте иминлеген арттыру» республика ярдәмче программасы нигезендә эшләнгән һәм Россия Федерациясе Граждан кодексы һәм Россия Федерациясенә һәм Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актлары белән билгеләнгән нормаларга ярашлы рәвештә гамәлгә ашырыла.

Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитеты программаның үтәлешен контрольдә тотта. Программаны эшләүчеләр программа координаторына хисап чорыннан соң килүче айның 10-нчы числосына кадәр квартал саен, чараларны үтәү һәм башкаручыларга бүлеп бирелә торган чараларның үтәлеше турында мәгълүмат бирәләр. Программаның тормышка ашырылу барышы һәм нәтижәлелеген бәяләү турында отчет елыннан соң килә торган 1 февральгә кадәр Хисап Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитеты җитәкчесенә тапшырыла.

V. ПРОГРАММАНЫҢ СОЦИАЛЬ ҺӘМ ИКЪТИСАДЫЙ НӘТИЖӘЛЕЛЕГЕН БӘЯЛӘУ

Әлеге программаны тормышка ашыруның нәтижәлелеге юл хәрәкәтендә катнашучыларның тормышын саклап калудан гыйбарәт. Программаның нәтижәлелеге куелган максатка ирешелгән нәтижәләрнең, программа индикаторларының һәм күрсәткечләренәң мәгъләренә туры килү-килмәвеннән чыгып билгеләнә.

Программа чараларын үтәү мөмкинлек бирәчәк:

- юл-транспорт һәлакәтләре нәтижәсендә һәлак булучылар, шул исәптән балалар санын 24 кешегә кадәр киметү (7 кешегә);

- социаль рискны (юл-транспорт һәлакәтләрендә һәлак булган затлар саны) 100 мең кешедән 11,4 кешегә кадәр киметергә;

- транспорт куркынычын (юл-транспорт һәлакәтләрендә һәлак булган затлар саны) 10 мең транспорт чараларына 5,3 кеше дәрәжәсенә кадәр киметергә;

- балаларның 1 балага кадәр үлүен киметергә.

Кушымта
 «2019 елга Зеленодольск
 муниципаль районында юл
 хәрәкәте иминлеген
 арттыру» Программасына

**«ЗЕЛЕНОДОЛЬСК МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНДА ЮЛ ХӘРӘКӘТЕ ИМИНЛЕГЕН АРТТЫРУ»
 ПРОГРАММАСЫН ФИНАНСЛАУ НӘТИЖӘЛӘРЕН ҺӘМ КҮЛӘМЕН БӘЯЛӘУ ИНДИКАТОРЛАРЫ,
 ЧАРАЛАРЫ ИСЕМЛЕГЕ**

№ т/с	Чараның исеме	Үтәләш өчен җаваплылар	Башк арыл у срогы	Финанслау	
				млн. сум	муниципаль бюджет акчалары исәбеннән
	"Зеленодольск муниципаль районында 2019 елда юл хәрәкәте иминлеген арттыру» максатчан программасын раслау турында	Барлык башкаручылар	2019	18,7	
1	Халык белән акцияләр үткәру: «Игътибар-балалар!», «Игътибар - жәяүле!» һ. б. Массакүләм мөгълүмат чараларында юл хәрәкәтендә катнашучылар дисциплинасын ныгытуга юнәлдерелгән материалларны урнаштыру	Зеленодольск шәһәре һәм Зеленодольск районы буенча РФ ЭЭМ ЮХИДИ бүлеге, Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитетының мэгариф идарәсе	2019		Чаралар оештыру характерында

2	Капиталь ремонт (реконструкция), тротуарлар төзү, жаяулар кичү юлларына, белем бирү учреждениелеренә, тукталыш пунктларына якын килү юллары. Урнаштыру утраву куркынычсызлык	«ЯҮМР төзелеш һәм инфраструктура үсеше департаменты» МБУ	2019	11,7
4	Юл-транспорт һәлакәтләре концентрациясе участкаларында, шулай ук норматив актлар яки контрольлек итүче органнарның күрсәтмәләре таләпләре нигезендә кирәк булган урыннарда юл билгеләре кую	Зеленодольск шәһәре һәм районы буенча РФ ЭЭМ ЮХИДИ бүлеге «Зеленодольск муниципаль районының төзелеш һәм инфраструктура үсеше департаменты» МБУ	2019	1,5
5	Урам-юл челтәренә юл тамгасы төшерү	Зеленодольск шәһәре һәм районы буенча РФ ЭЭМ ЮХИДИ бүлеге «Зеленодольск муниципаль районының төзелеш һәм инфраструктура үсеше департаменты» МБУ	2019	3
6	Ясалма тигезсезлекләр жайланмасы	Зеленодольск шәһәре һәм районы буенча РФ ЭЭМ ЮХИДИ бүлеге «Зеленодольск муниципаль районының төзелеш һәм инфраструктура үсеше департаменты» МБУ	2019	0,27
7	Жәмәгать транспортын көтү павильонын урнаштыру	«ЯҮМР төзелеш һәм инфраструктура үсеше департаменты» МБУ	2019	0,48
8	Светофор объектларын карап тоту	«ЯҮМР төзелеш һәм инфраструктура үсеше департаменты» МБУ	2019	0,2
9	Осиново авылындагы жәмәгать транспортының борылыш майданчыгын урнаштыру	"ЯҮМР төзелеш һәм инфраструктура үсеше департаменты» МБУ	2019	1,6